

Становище

От доц. д-р Стефан Ф. Стефанов

Относно: кандидатурата на доц. д-р Емил Панушев за заемане на академична длъжност „професор“ във ВСУ „Ч. Храбър“

Доц. д-р Емил Панушев е утвърден български учен в областта на международните икономически отношения. Затова свидетелстват както многобройните му публикации, така и неговите лекционни курсове, ползващите се с голяма популярност сред студентската аудитория във ВСУ „Ч. Храбър“ и други университети в страната.

Творческата биография на доц. Е. Панушев ясно свидетелства, че той участва активно не само в дейността на академичната общност, но и в обществено-политическия живот на страната, представяйки експертно мнение и анализи по актуални въпроси на икономическата политика. Това намира израз по-специално, в участието му:

- в периода 2000 2003 г. в Работна група за обсъждане и формулиране на позициите на страната в преговорите за присъединяване на Р. България към Европейския съюз;

- в авторски колектив, разработил Стратегия за ускорено икономическо развитие на Република България, включена в Доклада за Президента на Р. България през 2007 г.;

- с доклади в множество научни конференции и форуми, посветени на различни аспекти от външноикономическата политика и външноикономическите отношения на Р. България.

Оценка на научните резултати и приноси.

В периода след присъденото му през 1996 г. научно звание „старши научен сътрудник II степен“ с шифър 05.02.10 „Световно стопанство и международни икономически отношения“ доцент Панушев участва в

разработването на 5 колективни монографии. В тях той публикува изследвания, посветени на актуални проблеми от областта на европейската икономическа интеграция и участието на България в нея, на икономическите отношения между България и Русия в условията на пълноправно членство на нашата страна в ЕС, на външноикономическите приоритети на ЕС към Югоизточна Европа, на влиянието на външната среда върху макроикономическата стабилност.

През същия период доц. Е. Панушев публикува три студии и 5 статии в научни списания, три от които в сп. „Икономическа мисъл”,

В научните трудове на доц. Панушев се съдържат значими изводи, обобщения и препоръки. Много от тях имат характер на научни приноси (вж. Справка за научните приноси на доц. Е. Панушев) и спомагат за реалистичната оценка на външноикономическата политика на България, както и за разкриването на методи и средства за нейното усъвършенстване в периода на подготовката на страната за присъединяване към ЕС, по време на присъединяването към ЕС и понастоящем.

Особен интерес представлява направеният от доц. Панушев критичен анализ на процеса на стихийната и хаотична отраслова специализация и търговска преориентация на Р. България към Европейския съюз при отсъствие на „експортно ориентирана стратегия” и на „ефективни инструменти на външнотърговска политика”. Напълно основателно е твърдението му, че това е причина за неефективна външнотърговска специализация на страната главно в сферата на суровините и стоките с ниска степен на преработка. И към днешна дата е актуален и изводът, че за да се преодолее тази негативна тенденция е необходимо да се провежда адекватна индустриална политика и да се акцентира върху позитивната роля на малките и средни предприятия в

процеса на реинтеграция на българската икономика в световното стопанство.

От съществено значение е и изводът, че развитието на активни икономически отношения на България с Русия може да подпомогне реализирането на активна експортно-ориентирана политика на България, включително и до реализиране на конкурентни предимства на България в сектора на услугите.

Важен аспект в научното творчество на доц. Панушев, който допълва и актуализира неговите изследвания, е анализът на тенденциите в икономическото развитие на страните от Централна и Източна Европа (СЦИЕ) след тяхното присъединяване към ЕС и особено - в контекста на съвременната глобална финансово-икономическа криза.¹ На основата на богат статистически и емпиричен материал той изяснява причините за отлива на преки чуждестранни инвестиции от СЦИЕ, влошаването на текущата сметка в платежните им баланси и отрицателните темпове на икономическия растеж.

Учебна и преподавателска дейност

Висока оценка заслужава стремежът на доц. Панушев да адаптира резултатите от научните изследвания в подходяща за образователната система форма. Конкретен резултат са разработената методика за преподаване на дисциплината „Европейска икономическа интеграция“, както и публикуваните 3 учебника в съавторство и един самостоятелен учебник на доц. Е. Панушев.

Доц. Панушев проявява голяма активност в подготовката на научни и преподавателски кадри като научен ръководител на докторанти към секция „Международна икономика при Икономическия институт на БАН – общо 6 на брой, от които един успешно защитил през 2008 г. и двама

---

¹ Вж. Панушев Е. Влияние на външната среда и финансовата криза върху икономическата стабилност на новите страни-членки. –сп. „Икономическа мисъл“, кн. 2, 2011 г.

отчислени с право на защита. Той е ръководител и на докторант на самостоятелна подготовка към катедра Международна икономика и политика към факултет Международна икономика и администрация на ВСУ „Ч. Храбър“.

В заключение бих препоръчал на доц. Панушев да продължи изследванията си в областта на европейската интеграция като заостри вниманието си към поуците от съвременната криза. Тя направи очевидни редица слабости и недостатъци на интеграционния модел, намерили проявление в разразилите се тежки кризисни процеси в страните от периферията на Еврозоната (Гърция, Португалия и т.н.) както и в страните извън Еврозоната, прилагащи фиксирани валутно-курсови режими (Латвия, Литва, Естония). Изясняването на причините за тези негативни явления би хвърлило светлина върху проблемите, свързани с разработването и реализирането на адекватна външноикономическа стратегия за по-нататъшна реална и номинална и конвергенция на икономиката на България в системата на Европейския съюз.

Посочените приноси в научно-изследователската дейност на доц. Панушев и неговата активна преподавателска дейност се съчетават успешно с активната му позиция като организатор на учебния процес във ВСУ в качеството му на ръководител на катедра и на декан на факултет. Моите впечатления от организаторските и лидерските му умения и качества, както и от внимателното и коректно отношения с колегите - преподаватели и студентите, ми дават основание да препоръчам доц. Панушев за заемане на академичната длъжност „професор“ във ВСУ „Ч. Храбър“.

София, 16 май, 2011 г.

Подпис,

Доц. д-р Стефан Ф. Стефанов